ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobce: **W. A.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje, odbor cizinecké policie**, se sídlem Ulrichovo nám. 810/4, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2020, čj. KRPH-89444-19/ČJ-2020-050022-SV, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 12. 2020, čj. 31 A 44/2020-48,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 5. 11. 2020 žalobce spolu s dalšími 47 osobami neoprávněně, skrytě v nákladovém prostoru tureckého nákladního vozidla, přicestoval do České republiky. Téhož dne byl podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zajištěn. Bylo zjištěno, že je Syrské národnosti a do České republiky přicestoval

přes Turecko, Řecko, Albánii, Srbsko, Rumunsko, Maďarsko a Slovensko. Cílem jeho cesty byla Velká Británie, o udělení mezinárodní ochrany nepožádal.

[2] Žalovaná následně v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodla o zajištění žalobce podle § 129 odst. 1 a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), za účelem předání podle Dohody mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o předávání a přebírání osob na společných hranicích ze dne 2. 7. 2002, č. 1/2004 Sb. m. s. (dále jen „readmisní dohoda"). Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 5. 11. 2020 do 4. 12. 2020.

[3] Krajský soud shora uvedeným rozsudkem žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl. Podrobně popsal zjištění ze správního spisu, z nichž jednoznačně plyne, že v projednávané věci byly splněny podmínky pro zajištění podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť uložení zvláštního opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců by v tomto případě nebylo dostatečné. Neshledal, že by došlo k porušení čl. 8 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina"). Dále odkázal na rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 4. 2018, čj. 4 Azs 73/2017-29, č. 3773/2018 Sb. NSS, a uvedl, že v projednávané věci nebylo povinností žalované vypořádat se s možnými překážkami předání žalobce na Slovensko. Taková povinnost žalované nevyplývá ani ze zákonné úpravy ani ze závazné judikatury Nevyššího správního soudu.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále „stěžovatel") podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[5] S odkazem na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, namítl, že se žalovaná měla zabývat možnými překážkami předání stěžovatele na Slovensko. Krajský soud toto pochybení nenapravil a nesprávně jen poukázal na to, že hrozící nebezpečí stěžovatel netvrdil a ani nebylo zřejmé z úřední činnosti. Dále se krajský soud dle stěžovatele dostatečně nezabýval tvrzeným rozporem s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva") ani namítaným porušením práva na soudní ochranu dle čl. 36 Listiny. Nevypořádal se ani s možným porušením zásady *non-refoulement*, neboť nezohlednil, že by stěžovateli v případě předání na Slovensko hrozilo pronásledování z důvodu jeho náboženství, včetně pravděpodobných fyzických útoků. Rozhodnutí žalované fakticky zasahuje do osobní svobody stěžovatele, aniž má možnost bránit se proti zákonnosti účelu zajištění. Navrhuje rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalované zrušit.

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] Námitky uplatněné v kasační stížnosti se týkají tvrzeného rozporu zajištění, resp. předání jako účelu zajištění na Slovensko s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a zásadou *non-refoulement*, jakož i porušení práva na soudní ochranu dle čl. 36 Listiny. V souvislosti s tím stěžovatel rozporuje míru, v rámci které je správní orgán povinen se v rozhodnutí zabývat otázkou hrozícího nebezpečí či pronásledování stěžovatele na Slovensku. Tvrdí, že zajištění nepřiměřeně zasahuje do jeho osobní svobody a není mu umožněno se proti účelu, pro který je zajištěn, bránit.

[9] Dle žalované byly naplněny podmínky pro předání podle readmisní dohody a dne 6. 11. 2020 vyrozuměla slovenskou stranu podle čl. 2 odst. 5 readmisní dohody o předání občanů třetího státu, vč. stěžovatele. Vzhledem k tomu, že se předání nepodařilo uskutečnit ve lhůtě 48 hodin, vydala žalovaná napadené rozhodnutí o zajištění za účelem předání podle § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců na dobu 30 dnů. Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že ze spisového materiálu dále plyne, že slovenská strana odmítla převzetí syrských státních příslušníků, tedy i stěžovatele (č. l. 75 správního spisu). Žalovaná se stěžovatelem zahájila řízení o správním vyhoštění a stěžovatel byl 18. 11. 2020 za tímto účelem podle 124 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců zajištěn. Dne 1. 12. 2020 bylo rozhodnuto o správním vyhoštění stěžovatele, doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU byla stanovena na jeden rok a současně bylo rozhodnuto, že se na něj vztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

[10] Se stěžovatelem lze souhlasit, že zajištění představuje podstatný zásah do osobní svobody, a proto může být provedeno výhradně v souladu s příslušnými právními normami, v neposlední řadě i v souladu s Úmluvou. Těmto otázkám se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již dříve podrobně věnoval. Lze poukázat zejména na rozsudek ze dne 9. 6. 2016, čj. 6 Azs 253/2015-37, v němž se soud podrobně zabýval souladem právní úpravy zajištění cizince podle § 129 zákona o pobytu cizinců za účelem předání podle readmisní dohody s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Shledal, že jsou-li dodrženy podmínky vyplývající z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, je zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců v souladu s uvedeným ustanovením Úmluvy. Uvedl, že „[p]*ři uplatňování dohod a rozhodování o zajištění je třeba též respektovat ustanovení Úmluvy, jíž je Česká republika vázána. Čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy umožňuje zbavení svobody osoby v souladu s řízením stanoveným zákonem, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání. Z rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že zajištění dle citovaného článku je ospravedlnitelné pouze pokud probíhá proces navracení nebo vyhoštění, tyto procesy přitom musí probíhat s řádnou péčí ze strany příslušných státních orgánů. Zajištění musí mít oporu ve vnitrostátní právní úpravě a musí být v souladu s touto úpravou. Zároveň nesmí být „svévolné“, což je nutné chápat tak, že o zajištění musí být rozhodnuto v dobré víře, že dojde k naplnění jeho účelu, musí být vykonáno na odpovídajícím místě a v odpovídajících podmínkách a jeho délka by neměla přesáhnout dobu, ve které lze dosažení účelu zajištění rozumně předpokládat (srov. např. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Mikolenko proti Estonsku, č. 10664/05, A. a ostatní proti Spojenému království, č. 3455/05, Chahal proti Spojenému království, č. 22414/93, Saadi proti Spojenému království, č. 13229/03). Z čl. 5 odst. 2 Úmluvy vyplývá, že každý, kdo je omezen na osobní svobodě, musí být neprodleně seznámen s důvody tohoto omezení v jazyce, jemuž rozumí. Odst. 4 téhož článku Úmluvy garantuje každému právo na urychlený soudní přezkum*

rozhodnutí o zajištění.“ Předání cizince podle mezinárodní smlouvy z důvodu jeho neoprávněného pobytu na území lze považovat pro účely výkladu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy za ekvivalentní k pojmu „vyhoštění“ (podrobně viz rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2019, čj. 4 Azs 263/2018-42, bod 20).

[11] V souzené věci byl stěžovatel zajištěn v souladu se shora uvedenými požadavky. Je nesporné, že vstoupil a pobýval na území České republiky neoprávněně a žalovaná neprodleně po zjištění této skutečnosti počala činit kroky směřující k jeho bezprostřednímu předání na Slovensko (viz vyrozumění podle čl. 2 odst. 5 readmisní dohody ze dne 6. 11. 2020). Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů, což je doba přiměřená k naplnění účelu zajištění. Současně, jak žalovaná i krajský soud zcela správně konstatovaly, v době rozhodování o zajištění stěžovatele byly naplněny podmínky pro jeho předání na Slovensko.

[12] Námitka stěžovatele, že mu není umožněno domáhat se přezkumu účelu zajištění, rovněž není důvodná. Ačkoliv se rozhodnutí o samotné readmisi (předání) nevydává, může soud při přezkumu zákonnosti zajištění za účelem readmise zkoumat důvody předání. O zajištění cizince za účelem předání musí správní orgán (žalovaná) rozhodnout v poměrně krátké době 48 hodin od prvotního omezení cizince na svobodě. I přesto je žalovaná v rozhodnutí o zajištění povinna se z úřední povinnosti zabývat otázkami právní i faktické uskutečnitelnosti předání. Zajistit cizince za účelem předání je tudíž možné jen za předpokladu, že zákonný účel zajištění, tj. předání cizince, bude možné uskutečnit s velkou mírou pravděpodobnosti (blíže viz usnesení rozšířeného senátu NSS čj. 7 As 79/2010-150). Současně se správní orgán musí zabývat i otázkou případné hrozby nelidského či ponižujícího zacházení vůči cizinci ve státě, do něhož má být předán. Toto rozhodnutí je pak podrobeno soudnímu přezkumu.

[13] V této souvislosti stěžovatel vyjádřil své obavy, že v případě předání na Slovensko bude vystaven hrozbě pronásledování a násilí pro svoji víru. V tom spatřuje překážku readmise. Jak již správně uvedl krajský soud (obdobně rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2019, čj. 4 Azs 263/2018-42), na tuto námitku lze analogicky vztáhnout závěry vyjádřené v rozsudku rozšířeného senátu NSS čj. 4 Azs 73/2017-29, dle kterých „*s ohledem na zásadu vzájemné důvěry členských států, má správní orgán povinnosti otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat bez námitky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán existují, případně jsou-li o jejich existenci pochybnosti. Pochybnosti mohou s ohledem na různorodost konkrétních případů vyvstávat z mnoha okolností a jejich existence proto nemůže být vázána jen na skutečnosti známé správnímu orgánu z jeho činnosti*“. I ohledem na omezený časový prostor pro vydání rozhodnutí podle § 129 zákona o pobytu cizinců podle rozšířeného senátu platí, že „*pokud účastník systémové nedostatky v řízení o zajištění nenamítal a správní orgán poté, co se otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k takovým nedostatkům ve státě předání nedochází, případně o nich nepanují ani důvodné pochybnosti, není nutné, aby své úvahy na dané téma v odůvodnění rozhodnutí výslovně uváděl*“.

[14] Žalovaná se otázkou možné hrozby či pronásledování stěžovatele na Slovensku v rozhodnutí výslovně nezabývala. To však není pochybením, neboť ze spisu plyne, že stěžovatel žádná taková tvrzení neuváděl a ani nic takového nevyšlo jinak najevo.

Stěžovatel tyto obavy uplatnil poprvé až v žalobě a krajský soud se s nimi v souladu se shora uvedeným rozsudkem rozšířeného senátu vypořádal (bod 30 rozsudku krajského soudu). Nejvyšší správní soud sdílí názor krajského soudu, že je nepochybně známo, že Slovenskou republiku lze považovat za demokraticky fungující stát, v němž jsou práva zachovávána. Nejsou totiž známy žádné pochybnosti o systémových nedostatcích právního státu na Slovensku, které by mohly v důsledku vést v případě předání stěžovatele k ohrožení jeho základních práv, ohrozit jej nelidským či ponižujícím zacházením, či vedly k porušení zásady *non-refoulement*. K přehodnocení tohoto závěru nemohou vést ani příklady uváděné stěžovatelem v kasační stížnosti.

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v okamžiku zajištění stěžovatele za účelem předání byly splněny zákonem stanovené podmínky, žalovaná postupovala v souladu se zákonem a kasační stížnost proto není důvodná. Skutečnost, že následně k samotné realizaci readmise nedošlo z důvodu odmítnutí slovenskou stranou, nemá na uvedený závěr vliv.

[16] Pro úplnost soud dodává, že v případě uskutečnění readmise má cizinec možnost uplatnit svá práva též v žalobě proti rozhodnutí o povinnosti opustit území (je-li ve věci vydáno, viz § 50a zákona o pobytu cizinců), případně se proti úkonům žalované spojeným s předáním do jiného státu lze, za splnění dalších zákonných podmínek, bránit zásahovou žalobou podle § 82 s. ř. s. (shodně rozsudky NSS ze dne 9. 1. 2019, čj. 4 Azs 263/2018-42, či ze dne 20. 5. 2021, čj. 9 Azs 24/2021-25).

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalované, která měla ve věci úspěch, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[19] Odměna zástupce stěžovatele Mgr. Ladislava Bárty, advokáta, který byl stěžovateli k jeho žádosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 11. 2020, čj. 31 A 44/2020-14, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti ze dne 6. 1. 2021 (včetně jejího doplnění ze dne 12. 2. 2021) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Zástupci stěžovatele tak náleží odměna 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Zástupce stěžovatele soudu nedoložil, že je plátcem DPH. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 25. srpna 2021

Milan Podhrázký
předseda senátu